

Interpretácia výnimky z práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku Súdnym dvorom EÚ

The Interpretation of Exemption from the Consumer's right of Withdrawal from a Distance Contract by the Court of Justice of the European Union

Mgr. et Mgr. Jarmila Koubeková, Natália Kavická

HMG LEGAL, s.r.o.

Anotácia

Príspevok sa zaoberá problematikou práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku, konkrétne interpretáciou výnimky z práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku zakotvenej v čl. 16 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES zo strany Súdneho dvora EÚ v rozsudku zo dňa 27. marca 2019 vo veci C-861/17.

Annotation

The article deals with the issue of consumer's right of withdrawal from a distance contract, particularly with the interpretation of the exemption from the consumer's right of withdrawal from a distance contract anchored in article 16 of the Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on Consumer Rights, amending Council Directive 93/13/EEC and Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 85/577/EEC and Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council by the European Court of Justice in its judgement from March 27th, 2019 in case C-861/17.

Klíčové slová

ochrana spotrebiteľa, zmluva uzatváraná na diaľku, právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy

Key words

consumer protection, distance contract, consumer's right of withdrawal

Spotrebiteľské zmluvy uzatvárané medzi **spotrebiteľom**[\[1\]](#) a **predávajúcim**[\[2\]](#) na diaľku (napr. s využitím webového sídla, elektronickej pošty, telefónu, adresného listu alebo ponukového katalógu) alebo **mimo prevádzkových priestorov predávajúceho, sa spravujú osobitným právnym režimom.**

Práva a povinnosti zainteresovaných subjektov sú v právnom poriadku Slovenskej republiky bližšie upravené v zákone č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov

predávajúceho a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „**Zákon**“), ktorý je transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (ďalej len „**Smernica**“).

Ustanovenie § 7 Zákona (a článku 9 Smernice) priznáva spotrebiteľovi **právo na odstúpenie od zmluvy** uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov **v 14-dňovej lehote** odo dňa prevzatia tovaru/uzavretia zmluvy o poskytnutí služby, a to **aj bez uvedenia dôvodu** a to bez toho, aby spotrebiteľ znášal iné náklady ako tie, ktoré sú stanovené v § 10 ods. 3 Zákona a v článku 14 ods. 1 Smernice.

Je však potrebné zdôrazniť, že právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov predávajúceho **nie je absolútne**. Smernica v čl. 16 stanovuje viaceré výnimky z práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy, ktoré boli transponované aj do slovenského právneho poriadku v podobe § 7 ods. 6 Zákona.

Spotrebiteľ tak nemôže odstúpiť od zmluvy:

1. službách, u ktorých došlo k úplnému poskytnutiu služby, ak sa jej poskytovanie začalo s predchádzajúcim výslovným súhlasom spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ uznal, že po úplnom vykonaní zmluvy obchodníkom stratí právo na odstúpenie od zmluvy,
2. dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, ktorých cena závisí od kolísania cien na trhu, ktoré obchodník nemôže ovplyvniť a ktoré sa môžu vyskytnúť v rámci lehoty na odstúpenie od zmluvy,
3. dodanie tovaru vyrobeného podľa špecifikácií spotrebiteľa alebo vyrobeného jasne na mieru,
4. dodanie tovaru, ktorý podlieha rýchlemu zníženiu kvality alebo skaze,
5. **dodanie zapečateného tovaru, ktorý nie je vhodné vrátiť z dôvodu ochrany zdravia alebo z hygienických dôvodov a ktorý bol po dodaní rozpečatený (Zákon v § 7 ods. 6 písm. e) stanovuje, že „spotrebiteľ nemôže odstúpiť od zmluvy, predmetom ktorej je predaj tovaru uzavretého v ochrannom obale, ktorý nie je vhodné vrátiť z dôvodu ochrany zdravia alebo z hygienických dôvodov a ktorého ochranný obal bol po dodaní porušený“),**
6. dodanie tovaru, ktorý je z dôvodu svojej povahy po dodaní neoddeliteľne zmiešaný s inými vecami,
7. dodanie alkoholických nápojov, ktorých cena sa dohodla v čase uzavretia kúpnej zmluvy, pričom ich dodanie možno uskutočniť až po 30 dňoch a ich vlastná hodnota závisí od kolísania cien na trhu, ktoré obchodník nemôže ovplyvniť,
8. pri ktorej spotrebiteľ osobitne požiadal obchodníka, aby ho navštívil v záujme vykonania naliehavých opráv alebo údržby; ak pri príležitosti takejto návštevy obchodník poskytne ďalšie služby okrem tých, ktoré si spotrebiteľ osobitne vyžiadal, alebo tovar iný než náhradné diely potrebné na vykonanie údržby alebo na opravy, na tieto dodatočné služby alebo tovar sa vzťahuje právo na odstúpenie od zmluvy,

9. dodanie zapečatených zvukových záznamov alebo zapečatených obrazových záznamov alebo zapečateného počítačového softvéru, ktoré boli po dodaní rozpečatené,
10. dodanie novín, periodík a časopisov s výnimkou zmlúv o predplatnom na dodávku takýchto publikácií,
11. zmluvy uzavreté na verejnej dražbe,
12. poskytnutie ubytovacích služieb na iný ako obytný účel, prepravu tovaru, prenájom automobilov, stravovacie služby alebo služby súvisiace s činnosťami v rámci voľného času, ak sa v zmluve stanovuje konkrétny dátum alebo lehota na plnenie,
13. dodanie digitálneho obsahu nedodávaného na hmotnom nosiči, ak sa jeho poskytovanie začalo s predchádzajúcim výslovným súhlasom spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ uznal, že tým stráca právo na odstúpenie od zmluvy.

Výnimkou, ktorú uvádzame vyššie pod písm. e) sa v nedávnej minulosti zaoberal Súdny dvor EÚ vo veci C-861/17 a interpretoval ju vo svojom rozsudku z 27. marca 2019.

Súdny dvor EÚ v danom prípade rozhodoval o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom Spolkovým súdnym dvorom v Nemecku **v rámci sporu medzi spoločnosťou slewo //schlafen leben wohnen GmbH** (ďalej len „slewo“) a **pánom Saschom Ledowským**, ktorého predmetom je výkon práva pána Ledowského odstúpiť od zmluvy týkajúcej sa matraca zakúpeného na internetovej stránke slewo^[3] (slewo je spoločnosť, ktorá sa zaoberá predajom matracov cez internet). Pán Ledowski si od spoločnosti slewo objednal matrac na súkromné účely cez webovú stránku. Objednaný matrac bol pri dodaní opatrený **ochrannou fóliou**, ktorú pán Ledowski odstránil. Neskôr pán Ledowski spoločnosti slewo oznámil, že chce predmetný matrac vrátiť a požiadal ju o zabezpečenie prepravy. Spoločnosť slewo mala za to, že vrátenie matraca po odstránení ochrannej fólie spadá pod výnimku, uvedenú v čl. 16 písm. e) Smernice, z čoho jej vyplynulo, že p. Ledowski nemohol odstúpiť od zmluvy a vrátiť tovar.

Vnútroštátny (nemecký) súd sa v rámci „domáceho“ sporu prikláňal k názoru, že článok 16 písm. e) Smernice **vyklučuje právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy len v prípade, ak možnosť uvedenia tovaru na trh jeho rozpečatením (rozbalením) definitívne zaniká zo zdravotných alebo hygienických dôvodov**, ako je to spravidla pri niektorých kozmetických či hygienických produktoch (napríklad zubné kefky).

Za týchto podmienok Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol o prerušení vnútroštátneho sporového konania a položil Súdnemu dvoru EÚ tieto prejudiciálne otázky:

1. „Má sa článok 16 písm. e) Smernice vykladať v tom zmysle, že k tam vymenovaným tovarom, ktoré z dôvodov ochrany zdravia alebo hygienických dôvodov nie je vhodné vrátiť, patrí tiež tovar (ako napríklad matrac), ktorý pri určenom spôsobe používania môže prísť priamo do kontaktu s ľudským telom, ale po vhodných (čistiacich) opatreniach obchodníka môže byť znova vhodný na uvedenie na trh?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:
 - a) aké podmienky musí spĺňať obal tovaru, aby bolo možné tento tovar považovať za

zapečatený v zmysle článku 16 písm. e) Smernice a b) majú byť informácie podľa článku 6 ods. 1 písm. k) Smernice, ktoré má obchodník poskytnúť predtým, ako sa zmluva stane pre spotrebiteľa záväznou, sprostredkované tým spôsobom, že spotrebiteľ je konkrétnym odkazom na kupovaný predmet (v tomto prípade matrac) a príslušné zapečatenie tovaru upozornený na to, že po rozpečatení stráca právo na odstúpenie od zmluvy?“

Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku z 27. marca 2019 uviedol, že účelom spotrebiteľovho práva na odstúpenie od zmluvy je jeho ochrana pri kúpe na diaľku, keďže spotrebiteľ nemá možnosť vidieť tovar *in concreto*, resp. oboznámiť sa s jeho vlastnosťami ešte pred uzavretím zmluvy. Právo na odstúpenie od zmluvy je možné chápať ako kompenzáciu nevýhody, ktorá vzniká spotrebiteľovi pri zmluve na diaľku a to tým, že mu priznáva lehotu na rozmyslenie, počas ktorej si má právo vyskúšať a preskúmať tovar.

Výnimka z práva na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. e) Smernice sa podľa záverov súdneho dvora uvedených v rozsudku z 27. marca 2019 uplatňuje len v prípade, že po rozpečatí obalu tovaru tento tovar definitívne nie je v stave, v ktorom by mohol byť uvedený na trh z dôvodu ochrany zdravia alebo z hygienických dôvodov, vzhľadom na to, že samotná povaha tohto tovaru znemožňuje alebo neprimerane sťažuje obchodníkovi prijatie opatrení, ktoré by mu umožnili znovu tovar predať bez toho, aby to malo negatívny dopad na niektorú z uvedených požiadaviek.

V posudzovanom prípade je podľa Súdneho dvora EÚ aj v prípade priameho kontaktu matraca s ľudským telom možné predpokladať, že po jeho vrátení ho obchodník dokáže prostredníctvom úkonov čistenia alebo dezinfekcie uviesť do takého stavu, aby bol vhodný na ďalšie používanie treťou osobou, a tým ho aj opätovne uviesť na trh tak, aby boli dodržané požiadavky hygieny a ochrany zdravia.

Na základe vyššie uvedených dôvodov Súdny dvor EÚ rozhodol, že výnimka z práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy stanovená v článku 16 písm. e) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pod pojem „zapečatený tovar, ktorý nie je vhodné vrátiť z dôvodu ochrany zdravia alebo z hygienických dôvodov a ktorý bol po dodaní rozpečatý“ (rozbalený), nespadá taký tovar, akým je matrac a to napriek tomu, že po jeho dodaní z neho spotrebiteľ odstránil ochrannú fóliu.

Zdroje/Sources:

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 27. marca 2019 vo veci C-681/17

Návrhy generálneho advokáta Henrika Saugmandsgaard øe prednesené 19. decembra 2018 -vec C-681/17- slewo // schlafen leben wohnen GmbH proti Saschovi Ledowskému návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko)

Poznámky pod čiarou

[1] Fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní/plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti – pozn. autorov

[2] Podnikateľ – „profesionál“, ktorý spotrebiteľovi predáva tovar/za odplatu poskytuje službu – pozn. autorov

[3] <https://www.slewo.com/>